

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. V. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. gegužės 11 d. Nr. 242-154
Vilnius

Lietuvos bankas gavo E. V. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a :

Pareiškėjas ir draudikas Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (2013 m. sausio 3 d. redakcija, galioja nuo 2013 m. vasario 11 d.) pagrindu sudarė būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėjas 2016 m. sausio 7 d. draudikui pateikė pranešimą, kad 2016 m. sausio 5 d. sugedo šildymo sistemos cirkuliacinis siurblys „WILO StarRS25-4“.

Draudikas 2016 m. vasario 5 d. raštu pareiškėją informavo, kad UAB „LEBITA“, kuri vertino šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio gedimo priežastis, nustatė, kad siurblio gedimo priežastis – mechaninis gedimas. Draudikas nurodė, kad šildymo sistemos siurblys buvo pagamintas 2005 m. lapkričio mėnesį, o, remiantis VI „Registru centras“ duomenimis, apdraustas pastatas buvo pastatytas 2006 m., todėl labiausia tikėtina 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežastis – natūralus eksploatacinis siurblio sparnuotės nusidėvėjimas. Draudikas pabrėžė, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykis pripažįstamas nedraudžiamuoju pagal Taisyklių A.IV.1.19 ir A.IV.4.1 papunkčių sąlygas.

Remiantis Taisyklių A.IV.1.19 papunkčiu, tuo atveju, kai draudimo sutarčiai yra taikomos „visų rizikų draudimo“ sąlygos, nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas vidaus gedimas arba perdegimas, staiga ir netikėtai įvykęs draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu apdrausto turto viduje, nesvarbu, ar gedimą arba perdegimą lėmė išoriniai, ar vidiniai veiksniai. Taisyklių A.IV.4.1 papunktyje nurodyta, kad draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas arba prarastas dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.), išskyrus atvejus, kai dėl jų įvyko draudimo sutartyje įvardytas draudžiamasis įvykis ir buvo sunaikintas (sugadintas) kitas turtas.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko 2016 m. vasario 5 d. rašte nurodytu atsisakymo mokėti draudimo išmoką pagrindu, kreipimesi į Lietuvos banką dėl ginčo su draudiku nagrinėjimo nurodė, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykiui turi būti taikomos Taisyklių A.IV.1.11 papunkčio sąlygos, pagal kurias draudimo išmoka yra mokama dėl šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimo. Pareiškėjas pabrėžė, kad nors Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje yra nustatyta, kad draudimo išmoka nemokama dėl senesnių nei 10 metų cirkuliacinių siurblių gedimo, tačiau nagrinėjamu atveju nurodyta įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlyga netaikytina, nes šildymo sistemos cirkuliacinis siurblys „WILO StarRS25-4“ buvo įsigytas 2006 metų antroje pusėje (statybų leidimas namui gautas 2006 m. balandžio 27 d.), todėl skaičiuojant nuo šios datos siurblys nėra senesnis nei 10 metų.

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas, nustatydamas Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje įtvirtintą 10 metų terminą, rėmėsi šildymo sistemos įrenginių pagaminimo data. Pareiškėjo teigimu, jam, kaip vartotojui, šildymo sistemos siurblio pagaminimo data nėra žinoma ir ji neturi įtakos įrenginio eksploataavimo trukmei. Pareiškėjo teigimu, šildymo sistemos

siurblio kokybės garantijos terminas ir Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje nustatytas terminas turi būti skaičiuojamas ne nuo šildymo sistemos siurblio pagaminimo, o nuo jo įsigijimo datos. Pareiškėjas taip pat pabrėžė, kad, pagal Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje įtvirtintos įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygos turinį ir prasmę, draudimo išmoka nemokama dėl senesnių nei 10 metų cirkuliacinių siurblių gedimų, todėl draudimo išmoka turi būti mokama už ne senesnius nei 10 metų įrenginius.

Pareiškėjas nurodė, kad draudikas, skaičiuodamas Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje nustatytą terminą nuo šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“ pagaminimo datos, elgėsi nesąžiningai ir Taisyklių A.IV.1.11 papunkčio sąlygas aiškino tik sau palankia linkme. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad draudikas neturėjo pagrindo 2016 m. sausio 5 d. įvykiui taikyti Taisyklių A.IV.1.19 papunkčio sąlygų, nes sprendimas dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl 2016 m. sausio 5 d. įvykio apdraustam turtui padarytą žalą, mokėjimo turėjo būti priimtas, remiantis Taisyklių 1.11 papunkčio nuostatomis. Be to, UAB „LEBITA“ nurodė, kad šilumos siurblys sugedo dėl mechaninio gedimo, todėl draudiko teiginiai, kad šilumos siurblys sugedo dėl natūralaus nusidėvėjimo, yra grįsti tik prielaidomis. Pareiškėjo nuomone, šios aplinkybės patvirtina, kad draudikas, administruodamas 2016 m. sausio 5 d. įvykį, nesilaikė Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų. Remdamasis kreipimesi dėl ginčo nagrinėjimo nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui pripažinti 2016 m. sausio 5 d. įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui 324,69 Eur draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepiame dėl pareiškėjo nurodytų aplinkybių ir pateikto reikalavimo pagrįstumo nurodė, kad iš pateiktos sugedusio šildymo sistemos siurblio nuotraukos ir jo numerio buvo nustatyta, kad siurblys buvo pagamintas 2005 m. lapkričio mėnesį. Draudikas teigia, kad jis telefonu kreipėsi į sugedusį šildymo siurblių pakeitusį UAB „LEBITA“ atstovą, kuris nurodė, kad „siurblys senas, susidėvėjusi sparnuotė neužtikrina vandens cirkuliacijos, siurblio elektrinė dalis veikia, elektros variklis sukasi, tačiau vandens nestumia.“ Draudikas nurodė, kad, įvertinęs duomenis, kad šildymo sistemos siurblys pagamintas 2005 m. lapkričio mėnesį, ir UAB „LEBITA“ atstovo telefonu suteiktą informaciją, nustatė labiausiai tikėtiną šildymo sistemos siurblio gedimo priežastį – natūralų eksploatacinį siurblio sparnuotės nusidėvėjimą. Draudiko teigimu, 2016 m. sausio 5 d. įvykis atitinka cirkuliacinių šildymo sistemos siurblių eksploataavimo praktiką, nes, eksploatuojant siurblius daugiau nei 8 metus, „dėl natūralaus dėvėjimosi rotariaus sparnuotei stumiant vandens srautą sumažėjus siurblio rotariaus sparnuotės skersmeniui, ženkliai padidėja plyšys tarp rotariaus mentės ir siurblio korpuso. Neužtikrinamas reikiamas hidraulinis sandarumas ir rotariaus sparnuotės stumiamas vanduo per plyšį grįžta atgal.“

Draudikas mano, kad neprivalo atlikti išsamaus 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežasčių tyrimo, nes, pagal Taisyklių A.IV.1.19 papunktį, gedimai apdrausto turto viduje, nesvarbu, ar gedimą lėmė išoriniai, ar vidiniai faktoriai, yra pripažįstami nedraudžiamuoju įvykiu. Draudikas pabrėžė, kad Taisyklių A.IV.4.1 ir A.IV.1.11 papunkčiuose įtvirtintos nedraudžiamųjų įvykių sąlygos pareiškėjui buvo nurodytos tik kaip papildomos, nes net jų nenurodžius 2016 m. sausio 5 d. įvykis nedraudžiamuoju būtų pripažintas pagal Taisyklių A.IV.1.19 papunktį.

Draudikas paaiškinimuose dėl Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje nustatytos draudimo išmokos nemokėjimo dėl senesnių nei 10 metų cirkuliacinių siurblių gedimo sąlygos turinio ir prasmės nurodė, kad šioje draudimo sutarties sąlygoje nustatytas 10 metų terminas turi būti skaičiuojamas nuo įrenginio pagaminimo datos, nes nuo objekto pagaminimo pradžios prasideda jo nusidėvėjimas. Draudiko teigimu, šias aplinkybes patvirtina statybos inžinerijos praktika, kuria remiantis Taisyklėse buvo nustatytas 10 metų terminas.

Draudiko nuomone, jeigu Taisyklių A.IV.1.11 papunkčio sąlyga būtų aiškinama pareiškėjo nurodytu būdu, t. y. 10 metų terminas būtų skaičiuojamas nuo įrenginio įsigijimo ir jo eksploataavimo pradžios, būtų nepagrįstai išplečiama draudimo sutartimi nustatyta draudimo apsauga. Be to, Taisyklių A.IV.1.11 papunkčio sąlygą aiškinti pareiškėjo nurodytu būdu būtų galima tik tuo atveju, jei minėtoje draudimo sutarties sąlygoje būtų aiškiai nurodyta, kad skaičiuojant 10 metų terminą svarbi įrenginio įsigijimo ir jo eksploataavimo pradžios data.

Remdamasis pirmiau minėtais argumentais, draudikas teigė pagrįstai atsisakęs mokėti draudimo išmoką dėl 2016 m. sausio 5 d. įvykio.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atskirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko atsisakymo pagal būsto draudimo sutarties sąlygas mokėti draudimo išmoką dėl 2016 m. sausio 5 d. sugedusio šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atskirtimų pagrindu, nustatyta, kad draudikas sprendimą nemokėti draudimo išmokos priėmė, vadovaudamasis Taisyklių A.IV.1.19 papunkčio sąlyga dėl gedimų apdrausto turto viduje pripažinimo nedraudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir nurodė, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykiui turi būti taikomos Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje nustatytos draudimo išmokos mokėjimo dėl šildymo sistemos ir jų įrenginių gedimo sąlygos, netaikant minėtame Taisyklių papunktyje nustatytos draudimo išmokos mokėjimo išimties dėl cirkuliacinio siurblio eksploataavimo termino draudžiamąjo įvykio metu.

Vertinant ginčo šalių argumentus dėl būsto draudimo sutarties sąlygų 2016 m. sausio 5 d. įvykiui taikymo, pažymėtina, kad būsto draudimo liudijime nurodyta, jog draudimo objektas (2012 m. statybos gyvenamasis namas) yra apdraustas maksimaliu draudimo variantu. Draudimo liudijime yra išvardytos maksimaliu pastatų draudimo variantu apdraustų rizikų rūšys, taip pat nurodyta, kad draudimo apsauga apdraustam turtui suteikiama ir dėl šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimo rizikos. Draudimo liudijime nurodyta, kad maksimali draudimo išmoka dėl šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimo sudaro 2 900 Eur. Įvertinus Lietuvos bankui pateikto būsto draudimo liudijimo duomenis, darytina išvada, kad šalys, sudarydamos sutartį, susitarė, jog draudimo sutarčiai yra taikomos Taisyklių A.IV.1.11 papunkčio sąlygos, kad draudikas mokės draudimo išmoką, atlyginančią išlaidas, susijusias su šildymo sistemos ir jos įrenginių (šildymo katilo) gedimu, t. y. išlaidas, reikalingas šildymo sistemos ir jos įrenginių (pvz., šildymo katilo) gedimams pašalinti bei dėl to atsiradusiems nuostoliams pastatams ir namų turtui, išsiliejus vandeniui, atlyginti, jei nebus nustatytos Taisyklių A.IV.1.11 papunktyje įtvirtintos nedraudžiamųjų įvykių sąlygos. Draudimo sutarties šalių susitarimu buvo nustatyta, kad draudikas, šildymo sistemos arba jos įrenginių gedimą pripažinęs draudžiamuoju įvykiu, draudėjui išmokės ne didesnę nei 2 900 Eur draudimo išmoką.

Atsižvelgiant į draudiko argumentus, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykiui turi būti taikomos Taisyklių A.IV.1.19 papunkčio sąlygos, pažymėtina, kad Taisyklių A.IV.1.19 papunktyje numatyta, kad jeigu pasirinktas variantas „visų rizikų draudimas“, apdrausto turto draudimo apsauga apima bet kokius šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus nurodytus Taisyklių A.IV dalies 1.1–1.11 ir 1.9 papunkčiuose ir Taisyklių A.IV dalies 4 punkte (bendri nedraudžiamieji įvykiai). Kaip minėta, Taisyklių A.IV 1.19 papunktyje tarp kitų įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų nurodyta draudimo išmokos nemokėjimo dėl vidaus gedimo ar perdegimo sąlyga.

Sistemiškai aiškinant būsto draudimo sutarties sąlygas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.193 straipsnio 2 dalis), darytina išvada, kad prie Taisyklių A.IV 1.19 papunktyje nurodytų apdrausto turto vidaus gedimų, dėl kurių draudimo išmoka nemokama, nepriskirtini šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimai. Atsižvelgiant į Taisyklių A.IV 1.19 papunktyje įtvirtintą sąlygą, pažymėtina, kad „visų rizikų draudimo“ sąlygoms taip pat taikomos Taisyklių A.IV dalies 1.1–1.11 papunkčių nuostatos, (t. y. prie visų rizikų draudimu apdrausto

turto priskirtini ir Taisyklių A.IV dalies 1.11 papunktyje nurodyti gedimai). Atsižvelgiant į tai ir remiantis būsto draudimo sutarties sąlygomis, aiškiai įtvirtinančioms, kad draudimo objektas yra apdraustas nuo šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimo rizikos, darytina išvada, kad draudiko argumentai dėl A.IV 1.19 papunktyje nustatytų nedraudžiamojo įvykio sąlygų 2016 m. sausio 5 d. įvykiui taikymo yra nepagrįsti.

Vertinant, ar draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką dėl sugedusio šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“, svarbu tai, kad Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodyta, kad neatlyginami nuostoliai dėl sugedusių senesnių nei 10 metų katilų, cirkuliacinių siurblių, boilerių ir valdymo blokų. Iš Lietuvos bankui pateiktų ginčo šalių paaiškinimų ir įrodymų matyti, kad šildymo sistemos cirkuliacinis siurblys „WILO StarRS25-4“ buvo pagamintas 2005 m. lapkričio mėnesį. Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad šildymo sistemos cirkuliacinis siurblys „WILO StarRS25-4“ buvo įsigytas 2006 metų antroje pusėje, nes leidimas apdrausto pastato statybai buvo suteiktas 2006 m. balandžio 27 d. Siekdamas įrodyti savo teiginius, pareiškėjas pateikė informaciją, patvirtinančią, kad 2006 m. balandžio 27 d. buvo išduotas Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir teritorijos planavimo skyriaus statybos leidimas Nr. 0362 namo statybai.

Pareiškėjo teigimu, minėti įrodymai patvirtina, kad, įvykus 2016 m. sausio 5 d. įvykiui, nebuvo praėję 10 metų nuo šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“ įsigijimo. Pareiškėjas pabrėžė, kad jis negalėjo protingai tikėtis draudiko pateikto Taisyklių A.IV 1.11 papunkčio sąlygos, nustatančios draudimo išmokos mokėjimo išimtis, aiškinimo, t. y. kad 10 metų terminas turi būti skaičiuojamas ne nuo Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytų įrenginių įsigijimo, o nuo jų pagaminimo datos.

Pažymėtina, kad, kilus ginčui dėl draudimo sutarties sąlygų aiškinimo, turi būti vadovaujama CK 6.193–6.195 straipsniuose įtvirtintomis sutarčių sąlygų aiškinimo taisyklėmis. CK 6.193 straipsnyje nurodyta, kad sutartys turi būti aiškinamos sąžiningai. Aiškinant sutartį, pirmiausia turi būti nagrinėjami tikrieji sutarties šalių ketinimai, o ne vien remiamasi pažodiniu sutarties teksto aiškinimu. Jeigu šalių tikrų ketinimų negalima nustatyti, tai sutartis turi būti aiškinama atsižvelgiant į tai, kokią prasmę jai tokiomis pat aplinkybėmis būtų suteikę analogiškai šalims protingi asmenys. Visos sutarties sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į jų tarpusavio ryšį, sutarties esmę ir tikslą bei jos sudarymo aplinkybes. Jeigu abejojama dėl sąvokų, kurios gali turėti kelias reikšmes, šioms sąvokoms priskiriama priimtinausia, atsižvelgiant į tos sutarties prigimtį, esmę bei jos dalyką, reikšmę. Kai abejojama dėl sutarties sąlygų, jos aiškinamos tas sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir jas priėmusios šalies naudai. Visais atvejais sutarties sąlygos turi būti aiškinamos vartotojų naudai ir sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatavo, kad esminiai sutarčių aiškinimo principai – nagrinėti tikruosius sutarties šalių ketinimus ir aiškinti sutartį sąžiningai – lemia būtinybę aiškinant sutarties sąlygas atsižvelgti ne tik į jų lingvistinę reikšmę, tačiau įvertinti ir sutarties šalių elgesį, jų subjektyvią nuomonę dėl sutarties sąlygų turinio bei sutarties sudarymo metu buvusį sąlygų suvokimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. liepos 12 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-357/2012). Kasacinio teismo praktikoje taip pat pabrėžiama, kad, nors esant lingvistinės sutarties teksto reikšmės ir šalių tikrųjų ketinimų skirtumui pirmenybę reikia teikti šalių ketinimams, kuriuos šalys, sudarydamos sutartį, turėjo omenyje, tačiau, kai šalių ketinimai nesutampa, būtina atsižvelgti ir į sutarties sąlygų lingvistinę reikšmę, nes sutarties teksto lingvistinė analizė gali padėti nustatyti, kurios šalies ketinimai atitinka sutarties lingvistinę prasmę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2012; 2010 m. birželio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-288/2010).

Vertinant būsto draudimo sutartį lingvistiniu aspektu, pažymėtina tai, kad draudimo sutartyje nėra nuostatų, kurios aiškiai ir nedviprasmiškai patvirtintų, jog draudimo išmoka nemokama dėl Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytų įrenginių, kurie, skaičiuojant nuo jų pagaminimo datos, yra senesni nei 10 metų, gedimo. Svarbu tai, kad šalys, sudarydamos būsto

draudimo sutartį, susitarė, kad nebus atlyginami nuostoliai dėl Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytų įrenginių, kurie yra *senesni* nei 10 metų, gedimų, tačiau minėtose Taisyklėse nebuvo tiksliai nurodyta, nuo kokios datos turi būti skaičiuojamas šildymo sistemos įrenginių naudojimo terminas, ir nėra nurodyta, kad 10 metų terminas yra skaičiuojamas nuo šių įrenginio pagaminimo datos. Įvertinus Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtintą sąlygą lingvistinės analizės metodu, negalima konstatuoti, kad, sudarydamos būsto draudimo sutartį, ginčo šalys būtų sutarusios šildymo sistemos įrenginių naudojimo terminą skaičiuoti nuo jų pagaminimo datos.

Kadangi draudimo sutartyje nėra įtvirtinta sąlygų, kad katilų, cirkuliacinių siurblių, boilerių ir valdymo blokų naudojimo terminas bus skaičiuojamas nuo šių įrenginių pagaminimo datos, vartotojui, su draudiku sudarančiam draudimo sutartį, nėra atskleista, kad jis turi surinkti ir įvertinti duomenis apie Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytų įrenginių pagaminimo datą, nes, kaip teigia draudikas, būtent nuo šios datos pradedamas skaičiuoti 10 metų terminas. Kadangi draudikas draudimo sutartyje nedetalizavo visų vertinimo kriterijų, draudėjui, sudarančiam draudimo sutartį, nėra aiški draudimo apsaugos apimtis. Darytina išvada, kad Taisyklių A.IV 1.11 papunkčio sąlygos, net ir vertinant jas pagal vidutiniškai gerai informuoto, protingai atidaus ir apdairaus vartotojo suvokimo standartą, nėra pakankamai skaidrios, taigi, pakankamai aiškios ir suprantamos, kad galėtų būti aiškinamos draudiko nurodytu būdu.

Kaip minėta, aiškinant sutartį, be kita ko, reikšminga ir sutarties šalių subjektyvi nuomonė dėl sutarties sąlygų turinio. Draudikas, aiškindamas Taisyklių A.IV 1.11 papunkčio sąlygą, teigė, kad draudimo sutartyje nurodytas 10 metų terminas yra nustatytas, atsižvelgiant į galimą katilų, cirkuliacinių siurblių, boilerių ir valdymo blokų nusidėvėjimą. Draudiko teigimu, šis terminas yra įtvirtintas, remiantis inžinerijos praktika. Visų pirma, svarbu pažymėti, kad draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių ši savo teiginį pagrindžiančių įrodymų, tačiau ir draudikui pagrindus Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtinto termino nustatymo priežastis, pažymėtina, kad specialių inžinerijos žinių neturinti asmuo, būsto draudimo sutartimi ketindamas apsaugoti savo turtinius interesus, negalėtų protingai tikėtis, jog Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytas 10 metų terminas, sugedus šildymo sistemos įrenginiams, bus skaičiuojamas ne nuo šių įrenginių eksploatacijos, o nuo jų pagaminimo ar įsigijimo datos. Be to, draudikas, pateikdamas nuomonę apie galimą 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežastį, nurodė, kad „labiausiai tikėtina šio įvykio priežastis – natūralus *eksploatacinis* siurblio sparnuotės nusidėvėjimas“. Todėl, atsižvelgiant į draudiko paaiškinimus, pagrįsta teigti, kad ir pats draudikas Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytų įrenginių nusidėvėjimą ir galimą minėtų įrenginių nusidėvėjimo terminą sieja su jų eksploatacija.

Atsižvelgiant į tai, kad būsto draudimo sutartyje nėra aiškiai ir nedviprasmiškai išreikšto šalių susitarimo šildymo sistemos įrenginių naudojimo terminą skaičiuoti nuo šių įrenginių pagaminimo datos, taip pat įvertinus aplinkybę, kad pareiškėjas, kaip vartotojas, negalėjo tikėtis, kad draudikas teigs, kad šildymo sistemos įrenginių nusidėvėjimas nėra siejamas su šių įrenginių eksploatacija, darytina išvada, kad Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtinta būsto draudimo sutarties sąlyga, leidžianti draudėjui pagrįstai spręsti dėl tam tikrų palankių sutarties sąlygų buvimo, aiškintina standartines draudimo sutarties sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir ją priėmusios šalies, t. y. pareiškėjo, naudai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, taikant įvykio pripažinimo draudžiamuoju dėl šildymo sistemos įrenginių gedimo sąlygas, minėtų įrenginių naudojimo termino nėra pagrindo sieti su jų pagaminimo data, o turi būti atsižvelgiama į šių įrenginių eksploatacinius pradžia.

Pažymėtina, kad informacija apie leidimą statyti apdraustą pastatą datą, taip pat draudimo liudijime nurodyti apdrausto pastato statybos metai suteikia pagrindą konstatuoti, kad šildymo sistemos cirkuliacinis siurblys „WILO StarRS25-4“ buvo pradėtas eksploatuoti mažiau nei prieš 10 metų iki 2016 m. sausio 5 d. įvykio. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje nurodytas galimas eksploatacinis šio įrenginio nusidėvėjimo terminas 2016 m. sausio 5 d. įvykio metu nebuvo suėjęs. Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, darytina išvada, kad draudiko nurodytos aplinkybės dėl Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtintos draudimo išmokos mokėjimo išimties taikymo 2016 m. sausio 5 d. įvykiui

neatitinka ginčo šalių susitarimo sąlygų, todėl draudiko sprendimas vienu iš draudimo išmokos nemokėjimo pagrindų nurodyti Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtintą įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygą laikytinas nepagrįstu.

Vertinant draudiko nurodytų aplinkybių, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežastis taip pat galėjo būti natūralus eksploatacinis siurblio sparnuotės nusidėvėjimas, pagrįstumą, pažymėtina, kad draudikas pateikė tik nuomonę apie galimą šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“ gedimą dėl jo nusidėvėjimo. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis įpareigoja draudiką įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo. Remiantis Lietuvos bankui pateiktais draudiko paaiškinimais, nustatyta, kad draudikas netyrė 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežasčių, nes, priimdamas sprendimą dėl 2016 m. sausio 5 d. įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju, vadovavosi tik UAB „LEBITA“ parengtame Atliktų darbų akte nurodyta informacija apie šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio „WILO StarRS25-4“ gedimo priežastį – siurblio mechaninės dalies gedimą. Svarbu pažymėti, kad dėl UAB „LEBITA“ nurodytos šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio gedimo priežasties šalių ginčo nėra. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus tai, kad UAB „LEBITA“ nurodyta šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio gedimo priežastis nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, aplinkybės, kad šilumos siurblio gedimą lėmė siurblio mechaninės dalies gedimas, laikytinos įrodytomis.

Atsižvelgiant į tai, kad 2016 m. sausio 5 d. įvykio priežastis atitinka Taisyklių A.IV 1.11 papunktyje įtvirtintas įvykio pripažinimo draudžiamuoju sąlygas, draudikui kyla pareiga mokėti 324,69 Eur draudimo išmoką, atlyginančią apdrausto šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio keitimo išlaidas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjo E. V. reikalavimą, rekomenduojant AB „Lietuvos draudimas“ išmokėti pareiškėjui 324,69 Eur draudimo išmoką, atlyginančią apdrausto šildymo sistemos cirkuliacinio siurblio keitimo išlaidas.

2. Įpareigoti AB „Lietuvos draudimas“ iki 2016 m. birželio 13 d. raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). AB „Lietuvos draudimas“ neįvykdžius minėtų rekomendacijų, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Finansinių paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavadojanti Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Renata Babkauskaitė